

РЕШЕНИЕ

№ 7077

гр. София, 18.11.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 17.12.2012 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Ютеров, като разгледа дело номер **11080** по описа за **2012** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

По адм.д. 11 274 – 11

Производството е по реда чл. 145 – 178 от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба вх. № 94ВВ/88 от 14.11.2012 г. по описа на Агенция за социално подпомагане, Регионална дирекция за социално подпомагане – С. - град, подадена от В. Б. М., ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [улица], вх. 1 срещу Решение № РД 01 - 465/29.10.2012 на директора на Р. - С. град, с което е потвърдена Заповед № 391 от 20.09.2012 г. на директора на “Социално подпомагане” – К. село на основание чл. 16 във връзка чл. 27, ал.2 и ал.5 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Жалбоподателката иска отмяна на неблагоприятния акт. В хода на съдебното заседание редовно призована не се явява и не е представлявана.

Ответникът – директор на Дирекция “Социално подпомагане” – К. село, редовно призован се представлява от юрк. М., оспорва жалбата като неоснователна и прави искане до съда за отхвърлянето ѝ.

Прокурорът счита жалбата за неоснователна и недоказана.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

С молба – декларация вх. № СП 502-391 от 31.08.2012 г., жалбоподателката е направила искане за отпускане на еднократна социална помощ „за заплащане на храна и други насъщни нужди като лекарства, наем, нямам пенсия м. 07.2012г. поради преосвидетелстване ”, като по посочените в същата данни и приложените доказателства, не са давани указания от административния орган за отстраняване на нередовности.

В същата молба – декларация лицето е декларирало, че е пенсионер с над 90%, трайно намалена работоспособност, във връзка с което е представило Експертно решение на ТЕЛК №1593 от зас. № 096 на 03.07.2012, съгласно което е определена 100% нетрудоспособност. Декларирано е, че няма в семейството си деца до 18-годишна възраст, обитаваното жилище е общинско и се състои от 3 стаи (без преходен хол, кухня и сервизни помещения), единствено е за семейството й, молителката и семейството й не притежават недвижима и движима собственост, не е прехвърляла недвижим имот срещу заплащане или по договор за дарение през последните 5 години; не е регистрирана като ЕТ, не притежава дялове или акции от капитала на търговско дружество; не е страна по договор за предоставяне на собственост срещу задължение за издръжка и гледане и не са й налагани санкции през последните 3 години по Закона за данъците върху доходите на физически лица.

Съгласно ЕР на ТЕЛК от заседание от 03.07.2012г. – със срок до 01.07.2015г., с водеща диагноза „органични разстройства на настроението (афективни разстройства)“, а в частта за общо заболяване: желязонеоимъчна анемия; прогресивна системна склероза; състояние след имплантация на постоянен пейсмейкър-1991г. и реимплантация 99г. и 09 г.; глутенова ентеропатия; лимфостазата на десен горен крайник; епилепсия; дискова протузия и радикулопатия, въз основа на които е определена 100% степен на трайно намалена работоспособност.

Декларираният доход за предходните 12 месеца спрямо септември 2012 г. е установен в размер общо 2408,28 лева при средно месечен доход 200.69 лева. Видно от представеното извлечение за доходите на г-жа М. от пенсия, същата е получила за месец юни 2012г. пенсия в размер на 197,01 лв. и 19,50 лв. социална пенсия, през месец юли 2012г. – само 19,50 лв. социална пенсия, а през месец август 2012г. – само от пенсия 394,01 лв., която сума е равностойна на пенсията за два месеца., от което може да се предположи, че е платена и пенсията за юли същата година през следващия месец.

По молбата – декларация е изготвен социален доклад, в който е прието по фактите, че г-жа М. е лице с увреждания, в трудоспособна възраст, неомъжена; няма регистрация в ТД Бюро по труда; не можело да се установи броя съжителстващи лица със или без родствена връзка, понеже не е осъществена социална анкета, а в молбата като съжителстващи лица са записани син и дъщеря; не декларира лица, задължени по закон да осигуряват издръжка; за здравословното състояние е посочено цитираното ЕР на ТЕЛК №1593/03.07.2012г. За материалното състояние в доклада е потвърдено декларираното, а от данни по преписката от други държавни органи и публични регистри, събрани служебно, е направен извод, че няма несъответствие с

декларираното имуществено състояние и доходи. Също е установено, че за месец юли 2012г., пенсията на г-жа М. е „0” лв. Също в доклада е посочено, че не е установено състоянието на жилището, понеже молителката не е намерена на адреса - след двукратно посещение на 11.09.2012г. и на 17.09.2012г., но по данни на съседите не живее на него от няколко години, не се е явила за справка в СЗ „К. село” по оставеното съобщение. Посочено е в социалния доклад, че молителката ползва правата на лице с увреждане по чл.42 от ЗИХУ и има издадено удостоверение по чл.20 от ППЗСП.

В заключение на доклада преценката е отказ от подпомагане по чл.16 от ППЗСП тъй като не са изпълнени условията на чл.27, ал. 2-5 от ППЗСП

–не е намерена на постоянния адрес и не е възможно да се извърши социална анкета – основанията по ал.2-5 от същата разпоредба;

- молителката не е представила документи в подкрепа на искането си за еднократна помощ и за направените разходи- по,ал.6, посочено е също, че не е възможно да се направи преценка на инцидентността на потребностите.

Видно от доказателствата, молителката не е намерена на постоянния си адрес, поради което на основание чл. 27, ал.3 от ППЗСП е оставено уведомление при първото посещение, с което е поканена да се яви в срок от 3 дни за справка в дирекция “СП” – К. дело. При второто посещение е поставено ново съобщение в изпълнение на чл. 27, ал.4 от ППЗСП, в отговор на което също не се е явила.

Съгласно социалния доклад, диференцираният минимален доход е изчислен на 81,25 лв. (65лв. x 125 %), а доход за предходния месец е посочен „0“ лв.

С обжалваната Заповед № 837/27.10.2011г. е постановен отказ да се отпусне еднократна социална помощ по чл. 16 ППЗСП, а като мотиви е посочено, че не е изпълнено условието по чл. 27, ал. 2- 5 от ППЗСП „невъзможно изготвяне на социална анкета на посочения адрес Не представя документи за извършени разходи – невъзможна преценка за инцидентна потребност”, т.е изцяло е възприето предложението по социалния доклад.

Заповедта е връчена на В. М. на 29.09.2012 г., видно от известие за доставяне (л.10) и в посочения 14 дневен срок е подадена жалба до директора на Р. – С. град, който се е произнесъл с решение № РД 01 – 465 от 29.10.2010 г., връчено на 02.11.2012г., а жалбата до съда е с 14.11.2012г. В решението са развити доводи, че визираните в чл. 16 от ППЗСП инцидентно възникналите потребности представляват потребности, които настъпват като отклонение от обичайния начин на живот и от бита на човека, и е в резултат на непредвидими, неочаквани, непреодолими събития, както и че отпускането на еднократната социална помощ по посочената разпоредба е правна възможност, а не задължение на административния орган.

Тезите в мотивите на решението при обжалването по административен ред се поддържат и в писмен отговор на жалбата до съда.

Като доказателства по делото са приети представените с административната преписка, не са правени доказателства за събиране на нови доказателства.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата

Съгласно чл. 98, ал. 2, изр. първо АПК, тъй като при оспорването по административен ред заповедта е потвърдена, пред съда се оспорва първоначалния акт. Съобразно датата на връчване на решението за съществен административен контрол, жалбата до съда, с която се иска отмяната на заповедта за отказ да се предостави социална помощ по чл. 16 ППЗСП, е подадена в 14 дневния срок за обжалване по чл. 149, ал. 1 АПК. Същата като подадена в срок, от лице с право и интерес от оспорването, е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Правни съображения на съда по приложимото право към правото на социално подпомагане на жалбоподателката в качеството ѝ на лице с увреждания:

В приложеното от административния орган правно основание, на което е разгледал искането за отпускане на социална помощ - чл. 16 ППЗСП, единствено по националното право е предвидено отпускането на еднократна социална помощ - „за задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности, на лицата и семействата може да се отпуска еднократна помощ веднъж годишно”.

Социалните помощи се получават от лица, след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс - чл. 11, ал. 2 от З.. Съгласно чл. 12, ал. 2 от З., социалните помощи се отпускат след преценка на: 1. доходите на лицето или семейството; 2. имущественото състояние; 3. семейното положение; 4. здравословното състояние; 5. трудовата и учебната заетост; 6. възрастта; 7. други констатирани обстоятелства. Подлежащите на преценка обстоятелства по чл. 12, ал. 2 З. могат да се установят чрез социална анкета и писмени доказателства: официални документи, вписвания в публични регистри до които администрацията има достъп – за обстоятелствата по точки от 1-6 от последната разпоредба, или чрез социална анкета – за посочените по т. 7 други обстоятелства, които са относими, но не могат да се установят с писмени документи.

Съгласно чл. 13, ал. 1 З., социалните помощи се отпускат въз основа на молба – декларация, а в ал. 2 е предвидено задължение за органа преди да отпусне помощта да извърши преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета. В параграф 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на З., понятието социална анкета е определено като дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, извършвана от социални работници в Дирекция "Социално подпомагане" и която се изразява в проверки на място, в проучване на документация и събиране на информация.

Посоченото задължение - за преценка на всички данни и обстоятелства, е относимо и в случаите, когато се постановява отказ да бъде отпусната социална помощ,

предвид изискването по чл.12, ал. 3 З. да се мотивира отказът за отпускане на социална помощ и общият принцип по чл. 9 от АПК, както и идентичното задължение по чл. 35 от същия кодекс. Тъй като социалната анкета е дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, следва, че изискването да бъде извършена такава анкета е приложимо към всяка молба-декларация за отпускане на социална помощ, независимо от постановеното с крайния акт – за отказ или за отпускане на социална помощ.

Социалната анкета включва дейности по проучване на документация и събиране на информация, които в казуса по делото са осъществени. На първо място - съгласно легалното определение за социална анкета, е предвидено извършването на „проверки на място“. В закона не е пояснено какво точно включва „проверки на място“, също не е ограничено до конкретно място провеждането на социалната анкета. Безспорно това е всяко място, на което могат да се установят относими към правото на социално подпомагане обстоятелства във връзка с образувано административно производство по подадена молба декларация.

Също определянето на социалната анкета като дейност, „която се изразява в проверки на място, в проучване на документация и събиране на информация“, води до извод, че следва да бъдат извършени всички посочени дейности. Тези три дейности са изброени без алтернативност между тях, т.е. понятието социална анкета включва едновременно „проверки на място“, „събиране на доказателства“ и „проучване на документация“. Поради това на органа не е предоставено право на преценка да извърши само част от тях.

Съгласно чл. 27, ал.2 от ППЗСП - социалната анкета се провежда в дома на лицето или семейството по постоянен адрес. В казуса по делото не е извършена „проверка на място“, извършени са другите две дейности, което автоматично е обосновавало извод, за липса на възможност да бъдат установени относими към правото на социално подпомагане факти. Тази автоматична правна последица е предвидена по чл.27,ал.5 ППЗСП - ако в срока по ал. 4 лицето не се яви за справка в дирекция "Социално подпомагане", социалният работник прави мотивирано предложение за отказ поради невъзможност за извършване на социална анкета. Последното изискване очевидно е прекомерно към лицата, които само формално имат посочен постоянен адрес в документа за самоличност без да имат каквато и да е връзка с него, които са социално слаби и не могат да посочат адрес, на който са трайно установени. В противен случай тези лица ще бъдат автоматично изключени от системата за социално подпомагане само поради невъзможност да бъде извършена социална анкета. Такова основание да се откаже социално подпомагане не е предвидено в закона, не е делегирано правомощие на Министерския съвет чрез правилника за прилагането на закона или друг подзаконов нормативен акт да предвиди допълнителни основания за отказ да се предостави социално подпомагане. С оглед на това основанието по чл. 27,ал.5 ППЗСП е неприложимо и съдът следва да приложи акта от по-висока степен – чл. 5, ал.1 АПК.

Съгласно чл. 27,ал.6 ППЗСП, при извършване на социалната анкета се вземат предвид и всички други констатирани обстоятелства от социален, семеен, битов и здравен характер, отнасящи се до възможността за самоиздръжка и/или помощ от лица, задължени по закон да осигуряват издръжка, както и преценка на необходимостта от

ползване на социални услуги. В тази разпоредба, нито в чл. 12, ал.2 З. се съдържа изискване за представяне на документи за доказване на разходи, съответно основание за отказ поради непредставянето им. Именно невъзможността на лицето да си осигури парични средства за покриване на разходите си за живот съставлява основание за социално подпомагане – чл. 11, ал.1 З.. Когато обаче лицето не разполага с доходи или са в незначителен размер, какъвто е процесния случай, административният орган не може да се позове на непредставяне на доказателства за разходи като основание за отказ.

Установяването на доказателствата чрез социалната анкета е предназначено за изготвянето на социален доклад, какъвто е изготвен и формално отговарящ на образаца по Приложение 2 към чл. 27, ал.1 от ППЗСП. Този социален доклад е предвидено да бъде подписан от лицето, извършило анкетата.

Наличието на основание за отпускане на месечна добавка за диетично хранене и лекарствени средства, са относими към ЗИХУ – чл. 42, ал.2 т. 7. Компетентен да отпусне такава добавка е също директорът на ДСП К. село – на основание ал. 7 от същата разпоредба. Според чл. 42ж ЗИХУ_ право на такава добавка имат и лицата с трайни увреждания със 71 и над 71 на сто намалена работоспособност, на което изискване г-жа М. отговаря. Месечната добавка по чл. 42, ал.2, т.7 вр. чл. 42ж ЗИХУ за диетично хранене и лекарствени продукти представлява добавка за социална интеграция и се предоставя по реда на Правилника за приложение на същия закон. Съгласно чл. 32 от ППЗИХУ, месечната добавка за социална интеграция се отпуска въз основа на заявление-декларация, подадено до ДСП по постоянен адрес. Процедурата по разглеждането на молбата изисква изготвянето на социална оценка по реда на чл. 12 от ППЗИХУ - Приложение 1 към същия правилник, въз основа на която социален работник изготвя предложение по молбата-декларация за отпускане или отказ за отпускане на добавка за социална интеграция – чл. 33, ал.1 ППЗИХУ.

Искането е за отпускане на еднократна социална помощ – за месец юли 2012г. Предоставянето на еднократна помощ – веднъж годишно е предвидено само по чл.16 от ППЗСП - за задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности на лицата и семействата може да се отпуска еднократна помощ веднъж годишно. Социалните помощи, съгласно чл.12, ал.1 З. са месечни, целеви и еднократни, а съгласно ал.4 от същата разпоредба, условията и редът за отпускането, изплащането, изменянето, спирането, възобновяването и прекратяването на социалните помощи се уреждат с правилника за прилагането на закона, с изключение на целевите помощи за отопление, които се уреждат с отделен нормативен акт.

При отпускането на социална помощ, в това число и еднократна следва да се преценяват всички предпоставки, относими към принципа на социалното

подпомагане по чл.1, ал.2,т.1 от З., съгласно който, на социално подпомагане подлежат гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности. Поради това при издаването на заповедта по чл.13, ал.2 З., административният орган действа при условията на оперативна самостоятелност и не е обвързан от вида на помощта, която е поискана, а въз основа на данните от социалната анкета може да отпусне помощ от друг вид, различен от поискания. Това следва от задължението му за преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета, т.е. на относимите към правото на социално подпомагане на лицето по принцип на заявените от него фактически основания.

За да е налице основанието по чл. 16 ППЗСП за отпускане на еднократна социална помощ, съгласно установената съдебна практика на Върховния административен съд,следва към момента на подаване на молбата-декларация да са настъпили събития, които не са очаквани, настъпили са внезапно в резултат на непредвидими обстоятелства и са в отклонение от обичайния начин на живот. Доказателствената тежест за наличието им пада върху молителя, който следва да представи доказателства за наличие на обстоятелства в пряка причинна връзка с възникнала необходимост от разходи. Не представлява инцидентно възникнала потребност в посочения смисъл, когато лицето не разполага с никакви доходи за да задоволи основните си жизнени потребности по смисъла на параграф 1,т.1 от ДР на З.. Не се основава на принципите на социалното подпомагане - цитираният по чл.1, ал.2, т.1 З. твърдението, изложено в мотивите на решението на висшестоящия орган, че социалната помощ по чл. 16, ал.1 ППЗСП следва да се разглежда като правна възможност.

Въз основа на подадената молба-декларация възниква задължение на държавата да разгледа личното положение на г-жа М. и да допълни на доходите ѝ до размер, който ѝ позволява да задоволи основните си жизнени потребности по смисъла на закона. Това е така, тъй като държавата има задължение да осигури подходящ жизнен стандарт, освен другото и като лице с увреждания, в случай, че не разполага с достатъчно средства. Посоченото задължение произтича от следното:

1.В чл. 51, ал.1 от Конституцията е предвидено правото на социално подпомагане. К. съд е приел още в Решение № 21/1998г. по конституционно дело № 18 / 1997г., че "разпоредбата на чл. 51, ал.1 от Конституцията прогласява като основно право на гражданите правото на обществено осигуряване и социално подпомагане, без да указва реда, начина, принципите и системата за неговото осъществяване и практическо прилагане. За реализиране на това по своята същност социално право трябва да се погрижи държавата. То е нейно задължение, което се предопределя и от преамбюла на Конституцията, където е обявена за "социална държава". Тъй като нормативният акт трябва да урежда основни обществени отношения във връзка с прилагането на прогласено от Конституцията основно право на гражданите, не може да има никакво съмнение, че този нормативен акт трябва

да бъде закон.“ Правото на социално подпомагане, като основно право на гражданите, е неотменимо, а предвиденият от законодателя ред по целесъобразност за упражняване на това право не следва да води до незачитането му, тъй като ще противоречи на Конституцията - на принципа за социална държава.

2.В чл. 1 ал.2, т.1 от З. е прогласена целта за подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности, дефинирани. По смисъла на З., "основни жизнени потребности" са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната – параграф 1,т.1 от Допълнителните разпоредби към закона. Разпоредбата на чл. 16, ал.1 от ППЗСП разширява социалното подпомагане като включва и нужди от здравен и битов характер и безспорно представлява изпълнение на позитивното задължение за държавата, произтичащо от чл. 51, ал.1 от Конституцията, а прилагането ѝ следва да съответства на посочената цел в закона.

3.Социалната политика представлява област на споделена компетентност между Европейския Съюз и държавите-членки, съгласно чл. 4,параграф 2, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Двойното основание за прилагане на цитираната Конвенция съответства на разпределението на компетентностите между институциите на ЕС и на държавите членки в областта на социалната политика. Съгласно чл. 153, параграф 1, букви в) и и) от ДФЕС, С. за постигане на целите по чл.151 от същия договор - сред които и осигуряване на подходяща социална закрила и борбата с изключването от социалния живот, подкрепя и допълва дейности на държавите-членки в тези области, а параграф 2, буква б) от чл.153 ДФЕС предвижда приемането чрез директиви на минимални изисквания, които следва да се въведат постепенно и не следва да пречат развитието на малките и средни предприятия. Когато се касае за задължение на държавите-членки по социалното осигуряване, последната хипотеза на постепенно прилагане на установените минимални изисквания не е налице.

4.Приемането на минимални стандарти в областта на социалната политика по чл.153,параграф 2, буква б) ДФЕС представлява и мярка за постигане на целите на Съюза по чл. 3, параграф 3, алинея втора от Договора за Европейския съюз (Д.). В последната разпоредба, насърчаването на социалната справедливост и закрила като цел на Съюза, е равнопоставено на целите за борба със социалното изключване и с дискриминацията. Към момента на възникване на фактите по делото, Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания е част от правото на Европейския съюз - на основание одобряването ѝ от името на Европейската общност с Решение на Съвета от 26 ноември 2009 година, публикувано заедно с текста на конвенцията в Официален вестник на Европейския съюз ОВ L 23 от 27 януари 2010 г., стр. 35. Одобрението е

само с резерва по чл. 27, ал. 1. По силата на 300, параграф 7 от Договора за Европейската общност (ЕО), действащ към датата на приемане на решението сключените от ЕО международни договори стават част от Общностното право и са задължителни за общностите, както и за държавите членки и частните субекти, а съгласно чл. 2, параграф 2 от ДФЕС, сключените от Съюза споразумения, обвързват институциите на Съюза и държавите-членки. По силата на посочените разпоредби от Договорите, без всякакво съмнение Конвенцията е правнообвързващ акт за българската държава като част от правото на Европейския съюз, в частта на същата, който попада в областта на компетентност на Съюза. Минимален стандарт по смисъла на чл. 153, параграф 2, буква б) ДФЕС, представлява предвиденото по чл. 28 от Конвенцията, озаглавен „Подходящ жизнен стандарт“, която разпоредба е относима към правното положение на г-жа миронова - като лице със 100 % инвалидност, като част от правото на Съюза.

5. Посочената конвенция е ратифицирана от Република Б. със закон, обн. ДВ бр. 12 / 2012 г. и в сила от 21 април 2012 г. като международен акт по смисъла на чл. 5, ал. 4 от Конституцията, част от националното право, в сила към датата на издаването на обжалваната заповед. Задължението обаче за осигуряване на подходящ жизнен стандарт по конвенцията в казуса по делото, е приложимо обаче като част от правото на ЕС, а не като задължение по националното право, предвид посоченото за разпределението на компетентностите между Съюза и държавите членки.

6. Минимален стандарт представлява установеното по чл. 28, параграф 1 от Конвенцията задължение на държавите-членки да признаят правото на хората с увреждания на подходящ жизнен стандарт за тях и техните семейства, включително на подходяща храна, облекло и жилище и на непрестанно подобряване на условията им на живот, за постигане на който стандарт е предвидено и задължение да предприемат съответни стъпки за обезпечаване и подпомагане на това право. Вторият параграф от същата разпоредба предвижда идентично задължение за признаване на правото на социална закрила и предприемане на мерки за обезпечаване на това право, сред които по буква б) и в) мерки за достъп до програми за социална закрила и намаляване на бедността. Поради приложимост към правното положение на г-жа М. на чл. 28 от Конвенцията, на основание чл. 51, параграф 1 от Х. за основните права, са приложими в казуса по делото и разпоредбите на Х.. Съдът на Европейския съюз е постановил в Решение от 24 април 2012 г., по делото S. K., C-571/10, точка 80, че при установяването на мерките за социално осигуряване, социално подпомагане и социална закрила, определени в националното законодателство на държавите членки, същите са подчинени на принципа на равно третиране, въведен в член 11, параграф 1, буква г) от Директива 2003/109, и държавите членки трябва да спазват правата и принципите, предвидени в Х., и по-специално посочените такива в член 34 от същата. Съгласно параграф 3 от този член с цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, С. — следователно и държавите членки, когато прилагат неговото право — „признава и зачита правото на социална помощ и на помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно

съществуване на всички лица, които не разполагат с достатъчно средства според правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики“.

7. Също съгласно Разясненията към чл. 34 от X. за основните права на ЕС, параграф 3 от тази разпоредба се основава и на чл. 13 от Европейската социална харта (ратифицирана със закон, обн. ДВ, бр. 30 от 11.04.2000 г. ,а хартата обн., ДВ, бр. 43 от 4.05.2000 г., в сила от 1.08.2000 г. за Република Б. по реда на чл. 5, ал.4 от Конституцията). Последната разпоредба е озаглавена „Право на социална и медицинска помощ“, съгласно параграф 1 от същата, с цел да осигурят ефективното упражняване на правото на социална и медицинска помощ договарящите страни се задължават „да осигурят необходимата помощ за всяко лице, което не разполага с достатъчно средства и което не е в състояние да си осигури тези средства със собствени сили или да ги получи от друг източник, в частност от обезщетения по схема за социално осигуряване“.

8. Съдът на ЕС в Решението си от 19 ноември 1992 г. по дело М. , С-226/91, точка 15, е приел, че предоставянето на доход в размер на социалния минимум е неотменим елемент на социалната политика на държавите членки и те разполагат с разумна свобода на преценка по отношение както на естеството на мерките за социална закрила така и на конкретните правила във връзка с прилагането им. Настоящият съд отчита, че свободната преценка на държавите членки все пак е подчинена на принципите на социалното подпомагане по правото на ЕС. Още в Препоръка 92/441/Е. от 24 юни 1992 г. на Съвета за общите критерии относно достатъчните ресурси и социалното подпомагане в системите за социална закрила (Препоръка за минималния доход), С. на ЕС препоръчва държавите-членки да признаят основното право на достатъчни по размер средства и социално подпомагане за начин на живот, съвместим с човешкото достойнство. В Резолюция на Европейския парламент от 20 октомври 2010 г. относно ролята на минималния доход за борбата срещу бедността и насърчаването на общество, основаващо се на принципа на интеграцията в Европа, която резолюция е основана освен другото и на чл. 151 и 153 от ДФЕС, в буква Б от преамбюла изрично се посочва, „че бедността и социалното изключване представляват посегателство над човешкото достойнство и нарушение на основните човешки права и че основната цел на схемите за подпомагане на доходите трябва да бъде изваждането на лицата от бедността и предоставянето им на възможност да живеят достойно“.

Видно от изложеното, от правото на ЕС произтича, че правото на социално подпомагане е неразривно свързано със задължението на държавите-членки за осигуряването на един минимален социален доход, представляващ по своята същност необходимите средства за живот, съвместими с човешкото достойнство.

Предоставеното право на преценка по чл. 16, ал.1 ППЗСП представлява ограничение на правото на социално подпомагане, което не е поставено в зависимост от обективни фактори, не съответства на принципа за

пропорционалност и на необходимост, продиктувана за защита на други права или за постигане на други цели. Посоченото правно положение не съответства нито на принципа за социална държава по Конституцията, нито на характера на правото на социално подпомагане като основно и неотменимо право на гражданите. Също тази дискреция не съответства и на позитивното задължение за държавата, произтичащо от чл. 28, параграф 1 от Конвенцията на О. за правата на хората с увреждания и от чл. 34, параграф 3 от Х. за основните права на ЕС, за осигуряване на подходящ жизнен стандарт и постоянно намаляване на бедността, на правото на социална помощ и помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно съществуване на всички лица, които не разполагат с достатъчно средства. Поради това чл. 16, ал.1 ППЗСП – относно предвиденото в същата „може“, не съответства на чл. 52, параграф 1 от Х. за основните права на ЕС, според която всяко ограничаване на упражняването на правата, призната от Х., трябва да бъде предвидено в закон и да зачита основното съдържание на същите права и свободи, ограничения са допустими при спазване на принципа на пропорционалност само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора.

Изискването по чл. 11, ал.2 от З. за изчерпване на всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс (СК) е неотнормируемо към правото на социално подпомагане по чл. чл. 28, параграф 1 от Конвенцията на О. за правата на хората с увреждания и от чл. 34, параграф 3 от Х. за основните права на ЕС. С чл. 140 СК е предвиден редът на лицата, които дължат издръжка, а невъзможността да бъде предоставена издръжка от тези лица е задължителна предпоставка за достъп до социално подпомагане. Такова изискване обаче не е предвидено изрично по правото на Съюза, а същото безспорно представлява ограничително условие за достъпа до социална помощ и е приложимо само ако съответства на чл. 52, параграф 1 от Х.. По отношение на основните права Съдът ЕС е приел, че същите „не представляват безусловни прерогативи и могат да бъдат предмет на ограничения, при условие че последните действително отговарят на преследвани от въпросните мерки цели от общ интерес и не съставляват с оглед на преследваната цел прекомерно и недопустимо засягане на така гарантираните права“ – в този смисъл Решение от 15 юни 2006 г. по дело D. и др., C-28/05, точка 75, Решение от 10 септември 2013 година по дело M. G. и N. R., C-383/13 P., точка 33.

От разяснението на 34, параграф 3 от Х., в частност прилагането и в контекста на чл. 13, параграф 1 от Европейската социална харта следва, че предоставянето на социално подпомагане е поставено в зависимост от следните условия: 1) лицето не разполага с достатъчно средства; 2) не е в състояние да си осигури тези средства със собствени сили; 3) не е в състояние да ги „получи от друг източник, в частност от обезщетения по схема за социално осигуряване“. От тази разпоредба следва, че по правото на Съюза, **невъзможността да се осигурят средства е поставена в зависимост само от размера на действително разполагаемите от**

лицето средства и от плащания по социалното осигуряване. Също Съдът на ЕС в цитираното дело М., точка 20 се е произнесъл, че национални разпоредби за социално подпомагане, които осигуряват подходящ жизнен минимум на правоимащите лица, и по изключение не допускат плащания, когато заявителят разполага с достатъчно доходи, например на съпруга си, не противоречат на Директива 79/7 относно постепенното прилагане на принципа за равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване. В съответствие с тази практика е и предвиденото по чл. 12, ал.2 т. 1 - 3 от З. социалните помощи да се отпускат след преценка на доходите на лицето или семейството, имущественото състояние и семейното положение.

Правото на издръжка по чл.140 вр. чл. 139 от СК не е абсолютно. Предоставянето на издръжка зависи от възможностите на лицето което я дължи -чл. 142,ал.1 СК, а освен това законодателят е определил и поредност на лицата, които имат право на издръжка – на първо място са децата и съпругът, на второ са родителите. В случая на г-жа М. е посочила, че съжителства със сина и дъщеря си, но липсват данни за социален статус и доходи на същите, които данни администрацията е могла да събере служебно за да се отхвърли всяко съмнение за възможности издръжка. Освен това г-жа М. е декларирала, че няма лица, които са задължени по закон да осигуряват издръжка на декларатора. Органът в този случай се е задоволил да посочи в социалния доклад само – не декларира, без да събере служебно доказателства или да направи какъвто и да е извод.

Независимо от това, от изложените съображения следва, че условието по чл. 11, ал.2 З. представлява ограничение на правото на социално подпомагане по националното право, което не съответства на предвидено такова по правото ЕС по чл. 34,параграф 3 от Х. за основните права на ЕС и чл. 13, параграф 1 от Европейската социална харта, както и по чл. 52, параграф 1 изречение второ от Х. за основните права на ЕС. Също изпълнението на условието по чл. 11, ал.2 З. представлява прекомерна трудност, която поставя под въпрос упражняването на това право и поради това го засяга съществено, в контекста на съдебната практика по цитираните дела D. и M. G.и N. R. на Съда на ЕС.

Съдът на ЕС е постановил, че националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на нормите на правото на Съюза, е длъжен да гарантира пълното действие на тези норми, като при необходимост сам вземе решение да не приложи национална разпоредба, която им противоречи, дори тя да е приета впоследствие, без да е необходимо да изисква или да изчаква премахването на тази разпоредба по законодателен или друг конституционен ред - така в Решение от 9 март 1978 г. по дело S., 106/77, точки 21 и 24; Решение от 20 март 2003 г. по дело K.-B., C-187/00, точка 73, Решение от 3 май 2005 г. по дело В. и др., C-387/02, C-391/02 и C-403/02,, точка 72, Решение от 19 ноември 2009 г. по дело F., C-314/08, точка 81). Решение (голям състав) от 22 юни 2010 г. по съединени дела А. М. (C-188/10) и Sylim A. (C-189/10),т. 43. същото задължение е имал и

административният орган при издаването на обжалваната заповед, на основание принципа за лоялно сътрудничество по чл.4, параграф 3 от ДФЕС.

По смисъла на чл. 16, ал.1 ППЗСП понятието **„други жизнени потребности“** **съвпада с легалната дефиниция на понятието** „основни жизнени потребности“ по смисъла на параграф 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на З.. В случай на неочаквани и непредвидими събития - вследствие на природни явления и/или от човешка дейност, представляващи бедствия по смисъла на Закона за защита при бедствия, подпомагането за храна и облекло се осъществява по реда на този закон - чл. 54 и следващите от глава Шеста, озаглавена „Подпомагане и възстановяване“ от този закон. Посочените хипотези са специални случаи на подпомагане и следователно са изключени от приложното поле на чл. 16,ал.1 ППЗСП и неотносими към процесната молба-декларация.

Потребностите от храна поради естеството им на основна жизнена потребност, която следва да бъде задоволявана ежедневно, не могат да възникнат инцидентно в посочения по-горе смисъл по чл. 16, ал.1 ППЗСП - в резултат на настъпили събития, които не са очаквани, настъпили са внезапно в резултат на непредвидими обстоятелства и са в отклонение от обичайния начин на живот. Идентична е ситуацията с разходите за наем или за лекарства, които се приемат постоянно. Поради това тъй като по чл.16 ППЗСП е предвидено отпускането на помощта при наличието на **„други жизненоважни потребности“**, **което понятие включва и разходи, които не могат да възникнат инцидентно, следва да се разглежда като самостоятелно основание** за отпускане на еднократна помощ. Наличието му подлежи на преценка самостоятелно и без кумулативно да се свързва с изискването потребностите да са "инцидентно възникнали" . Следователно, достатъчно е да се установи, че потребностите, за които се иска еднократна помощ са "жизненоважни" за да е налице последната предвидена хипотеза по смисъла на чл.16,ал.1 ППЗСП. В този смисъл следва да се преценява сумата от разходите за живот, необходими за задоволяване на жизненоважните потребности.

Административният орган има оперативната самостоятелност да прецени на кое правно основание е допустимо да отпусне социална помощ като вземе предвид заявеното основание в молбата, същият е следвало да изключи предоставянето на социално подпомагане на друго основание. Месечните добавки по чл. 9, ал.1 ППЗСП, следва да подпомагат лицата за да могат да задоволят основните си жизнени потребности, както следва от установения принцип по чл. 1,ал.2, т.1 от З., в който хипотеза не е необходимо потребностите да са инцидентно възникнали.

Съгласно параграф 1, точка 10 от Допълнителните разпоредби на Закона за социалното подпомагане, „гарантиран минимален доход“ е нормативно определен размер средства, който се използва като база за определяне на социалната помощ, с цел осигуряване на минимален доход за задоволяване на основни жизнени потребности на лицата, съобразно тяхната възраст, семейно положение, здравословно и имуществено състояние, трудова и

учебна заетост. Г. минимален доход, определян от Министерския съвет, служи за база за определяне на социалните помощи, съгласно чл. 12, ал. 3 от З., който за 2012г. е в размер на 65 лв. Диференцираният доход, съгласно 9,ал.1 ППЗСП, в зависимост от който се преценява правото на месечна социална помощ, за г-жа М. е в размер на 81,25 лв. (125% от гарантирания минимален, съгласно чл. 9, ал.3, т.7 ППЗСП) както изрично е посочено в Социалния доклад.

Същевременно съгласно чл.9,ал.5 ППЗСП, размерът на месечната помощ се определя като разлика между диференцирания минимален доход или сумата от диференцираните минимални доходи и доходите на лицата или семействата от предходния месец. Законодателят не е поставил забрана отпускането на месечна социална помощ да се прилага и само за един месец. В случая понятието „месечна” следва да се тълкува от законодателя като обхващащо задоволяването на всички жизнено важни потребности до определен по националното право социален минимум.

Също следва да се отбележи, че критериите за подпомагане по чл. 9 ППЗСП установяват един значително по-нисък праг на доход на лицето, при който се предоставя социално подпомагане изцяло на основание националното право. Така с Постановление № 299 от 10.11.2011г. за определяне на линията на бедност за страната за 2012г., М. съвет е определил 236 лв. С чл. 7, ал.1, от Наредба № 18 от 22 октомври 2007 г. за условията и реда за разпределяне на храни от интервенционни запаси за най-нуждаещи се лица, са определени критериите за такива лица, като в хипотезите, в които се преценява доходът - по т. 2 и т.8, се взема предвид да не надвишава официално определената линия на бедност за съответната година. Съгласно чл.7,ал.1, т. 7 от същата Наредба, се подпомагат и лицата, които през предходната година са получили еднократна помощ по чл. 16 ППЗСП. По реда на тази наредба се разпределят храни, заявени по реда на Регламент (ЕС) № 807 /2010 на Комисията от 14 септември 2010 г. относно установяване на подробни правила за снабдяването с храна от интервенционни складове в полза на най-нуждаещите се лица в Съюза. Следователно, линията на бедност за съответната година е определен като критерий за доход при прилагането на правото на Съюза при преценката за подпомагане с храни наред с условието лицето да не е подпомагано на друго основание или да е подпомагано през предходната година.

Правни изводи по законосъобразността на оспорената заповед :

Административното производство по издаването ѝ е образувано с подадената от г-жа М. молба – декларация по образец, приложение № 1 към чл. 26, ал.1 от ППЗСП с искане за отпускане на еднократна социална помощ, т.е. на предвидено в закона основание.

Социалните помощи се отпускат със заповед на директора на Дирекция "Социално подпомагане" (ДСП) или от упълномощено от него лице след преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета

- чл. 13, ал. 2 от З.. Съгласно чл.8 от ППЗСП, компетентен орган е директора на териториалната дирекция по постоянния адрес на молителя.

Предвид посочения като постоянен адрес в молбата -декларация, то е спазено изискването по посочените разпоредби и оспорената заповед, като издадена от директора на ДСП – К. село в [населено място], е издадена от териториално компетентен орган.

Без всякакво съмнение, г-жа М. претендира предоставянето на еднократна парична помощ за посрещане на обичайните ѝ месечни разходи поради спиране на пенсията ѝ, а не инцидентно възникнала необходимост от конкретен извънреден разход, в който аспект искането не е разгледано. По своя преценка органът е приложил конкретно правно основание без да прецени възможността да получи подпомагане и на друго правно основание, за което не се изисква доказване на извънреден разход, а се предоставя на основание недостиг на средства за покриване на разходите за живот. В мотивите на социалния доклад и на заповедта не са изложени съображения за възможността без да получи пенсия през месец юли 2012г. г-жа М. да задоволи основните си жизнени потребности с размера на социалната ѝ пенсия – 19,50 лв., който е под размерите на гарантирания минимален доход, диференцирания минимален доход и линията на бедността, обсъдени по-горе.

Също в социалния доклад е посочено, че на г-жа М. ползва права като човек с увреждания по чл. 42 от ЗИХУ и е издадено удостоверение по чл.20 от ППЗСП, а съгласно ал.1 от същата, правото на безплатен транспорт по чл. 19 от същия правилник се ползва срещу представено удостоверение, издадено от дирекция "Социално подпомагане" по постоянен адрес на лицата въз основа на молба, подадена от тях. От това би могло да се направи извод, че г-жа М. ползва право на безплатен транспорт. Друг факт, свързан със социално подпомагане на г-жа М. не е установен категорично в доклада. Социалното подпомагане чрез предоставяне на право на безплатен транспорт не е достатъчно за да се приеме, че жалбоподателката разполага със средства за да задоволи основните си жизнени потребности и не съставлява изключващо основание за правото ѝ на социално подпомагане.

Изводите, че не са представени доказателства за инцидентно възникнала необходимост в социалния доклад и в заповедта, освен че не съставляват правно основание да се постанови отказ, е направен без да е изпълнено задължението да се установят служебно и се преценят всички относими към заявените като основание за социално подпомагане факти и обстоятелства. Не е спазено изискването за проучване на представената документация - като част от действията при извършването на социална анкета, въз основа на която се изготвя социалният доклад. Така не е взето предвид, че за юли 2012г. единственият доход е в размер на 19,50 лв. социална пенсия и не е обсъдено разполага ли поради това със средства да покрие разходите си за живот до степен на основните жизнени потребности. Също на основание чл. 42ж ЗИХУ, в качеството си на лице с увреждания над 71 %, г-жа М. има право на месечна добавка за диетично

хранене и лекарствени продукти по 42, ал.2 т.7 от същия закон, която възможност не е разгледана, както и не е формиран извод, че не е налице правото на социално подпомагане на друго основание според данните по преписката, като основание да се постанови отказ. Съдържанието на социалния доклад не обективира извършена в пълнота социална анкета. Необсъждането на посочените обстоятелства в мотивите на социалния доклад, води до извод, че документите в които се съдържат, не са проучени, т.е. не са спазени изискванията за провеждането на социалната анкета. По административната преписка няма данни, да е разгледано в друго производство, съответно да е изготвена социална оценка във връзка с правото на месечна добавка за храна и лекарства.

Подадената молба-декларация за предоставяне на еднократна месечна не обвързва органа да разгледа същата само чл. 16 от ППЗСП като относимо правно основание, тъй като има задължението да спази принципа за служебното начало в проявлението му по чл. 9, ал.4 АПК.

Посоченото бездействие на органа е в нарушение на принципите по чл. 9, ал. 2 и чл. 7, ал.2 АПК – за служебното начало и истинност, тъй като член 13, ал.2 З., който изисква издаването на заповедта след преценка на всички данни, установени със социалния доклад, не изключва спазването на тази принципи. Нарушен е и принципа за служебно начало в проявлението му по чл.9, ал. 4 АПК - задължението за процесуално съдействие на страните за законосъобразно и справедливо решаване на въпроса, предмет на производството

От изложеното също следва допуснато и съществено нарушение на изискванията за съдържание на акта по чл. 59, ал.2, т.4 АПК –изискването за излагане на мотиви, което е относимо към всички факти, от значение за правото на социално подпомагане на г-жа М. на заявените основания – за лекарства, храна, наем и други насъщни нужди. Постановен е отказ да се отпусне еднократна социална помощ по чл. 16 от ППЗСП, по мотиви за „невъзможно изготвяне на социална анкета на посочения адрес , не представя документи за извършени разходи – невъзможна преценка на инцидентността на потребността”, а от правна страна е посочено, че не е изпълнено условието по чл. 27, алинеи 2 – 5 от ППЗСП. Както се посочи, невъзможността да бъде изготвена социална анкета или непредставянето на доказателства за разходи не са предвидени в закона основания по чл.12, ал.2 З., и поради това във вр. чл. 5, ал.1 АПК не съставляват годно основание да се отрече правото на социално подпомагане. Мотивите на заповедта са бланкетни, не е ясно кое точно относимо обстоятелство по смисъла на чл.12, ал.2 З. не е могло да бъде установено, тъй като не се касае за инцидентно възникнали потребности, а за липсата на доход. Представеното удостоверение от ТЕЛК за нетрудоспособността на г-жа М. и липсата на доход за месец юли 2012г., посочени в мотивите на социалния доклад, е установено при социалната анкета и по административната преписка, поради това е възникнало задължение за органа да прецени тези обстоятелства и обсъди относимостта им към заявените основания за

подпомагане.

По тези съображения, макар и формално заповедта да съдържа фактически и правни основания по смисъла на чл. 59, ал.2 т.4 АПК, не е изпълнено задължението органът да изложи относими към правото на социално подпомагане на г-жа М. мотиви. Допуснатото нарушение пречатства правото на защита на адресата на акта и пречка да бъде осъществен съдебен контрол за наличие на предвидените в материалния закон условия за отказ – проверката за законосъобразност по чл.146, т. 4 АПК. Липсата на мотиви на акта по въпроси, които органът е бил задължен да обсъди, е съществено нарушение и във всички случаи е основание за отмяната му, съгласно т.2 от Тълкувателно решение № 4 от 22.04.2004 г. на ВАС по д. № ТР-4/2002 г. - задължително за съдилищата на основание чл. 130, ал.2 от ЗСВ. Поради това констатираната незаконосъобразността на заповедта по чл. 146, т.2 от АПК, представлява съществено нарушение и самостоятелно основание за отмяната на акта.

Тъй като са нарушени принципите за истинност и служебното начало като не са изложени мотиви по относими към правото на социално подпомагане основания - както за уважаване на искането така и към постановения отказ, то следва и извод, че нарушението на административно производствените правила също е съществено – незаконосъобразност на заповедта по чл. 146, т.3 от АПК и самостоятелно основание за отмяната ѝ.

Обжалваната заповед е и материално законосъобразна. Ответникът не изпълни задължението си по чл.170, ал.1 АПК пред съда да докаже, че не е налице правото на социално подпомагане на г-жа М. за месец юли 2012г., в това число и на посоченото в заповедта правно основание по чл. 16, ал.1 ППЗСП за отпускане на социална помощ

Предвид качеството на г-жа М. на лице с трайни увреждания във възможната най-висока степен, с доход в незначителен размер от социална пенсия (19,50 лв.) за месец юли 2010г., то при разглеждането на подадената молба-декларация за социално подпомагане, за административния орган е възникнало задължението на основание чл. 4, параграф 3 от ДФЕС да гарантира, че ще бъде спазено произтичащото от правото на ЕС задължение по чл. 28, ал.1 от Конвенцията за правата на хората с увреждания и чл. 34 параграф 3 от Х. за основните права на ЕС, обсъдени подробно в съображенията на съда по приложимото право, на лицето да бъде осигурен подходящ жизнен стандарт чрез системата за социално подпомагане по националното право. От правния анализ и практиката на съда на ЕС следва, че отказът в този случай е допустимо да бъде основан единствено на извод, че лицето разполага с доходи, които му гарантират един жизнен минимум, т. е. да покрие разходите си за живот за посочения в молбата период, в контекста на националното право – за задоволяване на основните си жизненни потребности.

Административният орган не е гарантирал изпълнението на посоченото задължение, тъй като не е преценил възможността на лицето да покрие

основните жизненни потребности за този период чрез разполагаемите доходи на лицето. Това задължение е произтичало и от посоченото в заповедта правно основание по чл. 16 ППЗСП, тъй като понятието „**други жизненоважни потребности на лицата**”, предвид легалното определение по параграф 1, т.1 от ДР на З. на понятието „основни жизненни потребности”, дефинирани като достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната. От друга страна, предвид обстоятелството, че г-жа М., макар и да е в трудоспособна възраст, е с влошено здравословно състояние, има за единствен източник на доход пенсията си в размер на 197,01 лв. от юни 2012г., а през юли 2012г., е получила само социална пенсия от 19,50 лв., възникналото препятствие да получи пенсията си през месец 07 на 2012г. представлява извънредно, независимо от нея събитие, което същата не е могла да предвиди, доколкото издаването на ЕР на ТЕЛК не зависи от волята ѝ, както изрично е посочено в него („забавянето не е по вина на лицето”). В случая именно поради процедурата за издаване на ново решение на ТЕЛК за състоянието на г-жа М., не е отпусната пенсията за месец юли 2012г.

Искането е за отпускане на еднократно социално подпомагане. По отношение на г-жа М. не е налице основание за набавяне на необходимите средства от собствена трудова дейност, тъй като единственият и доход е от пенсия. На основание чл. 9, ал.4 АПК – принципът за служебното начало, изразяващ се и в справедливото разрешаване на поставения с искането въпрос, административният орган е задължен в случай, че са налице основания за подпомагане, да отпусне по-благоприятна от поисканата в случая еднократна помощ, тъй като не е задължен или обвързан да обсъди само конкретно правно основание. Поради това е следвало да разгледа всички възможности за отпускане на социална помощ по ППЗСП на заявените с молбата-декларация основания – за „храна и други насъщни нужди, лекарства, наем и други” по причини, че не се отпуска пенсия за месец 07.2012г. поради преосвидетелстване.

Както се изложи, поради противоречие с норми по правото на Съюза чл. 11, ал.2 от З. – относно изискването за изчерпване на правото на издръжка по чл. 140 СК не следва да бъде прилагано и чл. 16, ал.1 от ППЗСП – не следва да се прилага като правомощие при оперативна самостоятелност.

Само доходът на г-жа М. от социална пенсия – 19,50 лв. за месец юли 2012г., не съответства на задължението на държавата да осигури подходящ жизнен стандарт по смисъла на чл. 28, параграф 1 от Конвенцията за правата на лицата с увреждания чрез системата на социално подпомагане, вр. ал.2 от същата разпоредба, в това число при зачитане на достойнството на лицето, съгласно чл. 34, параграф 3 от Х. за основните права на ЕС. При този размер на дохода от социална пенсия, безспорно не се надвишава диференцирания минимален доход съгласно чл. 9, ал.1 от ППЗСП. Подпомагането по чл. 16, ал.1 от ППЗСП не е поставено в зависимост от съотношението на дохода на лицето и диференцирания минимален доход, което е по-благоприятно основание за лицето, в това число и като размер на

предоставяната помощ по ал. 2 от същата разпоредба. Правото на социално подпомагане на г-жа М., следователно не е изключено по националното право на основание размера на дохода за разглеждания период. Също при доход по-нисък от линията на бедността, не са налице изключващи правото на социално подпомагане предпоставки за храна, поради което процесният отказ да бъде предоставена еднократна помощ за задоволяване и на нужди от храна като крайно нуждаещо се лице.

Органът не е отказал да приеме декларираните обстоятелства по молбата-декларация. Освен това съгласно чл.43 АПК, не може да се откаже приемането на декларация за установяването на факти и обстоятелства, за които специален закон не изисква доказването им по определен начин или с определени средства. По тези съображения, декларираните обстоятелства в молбата-декларация за предоставяне на помощта следва да се приемат за доказани.

Органът е следвало да обсъди по същество писмените доказателства за подлежащи на преценка обстоятелства по чл.12, ал.2 З. и съобразно изискването на чл.16, ал.1 З. да прецени основателността на молбата. Без основание се твърди в мотивите на оспорената заповед, че поради невъзможност за изготвяне на социална анкета, не могат да се констатират факти и обстоятелства. Този извод е направен формално, без да се вземат предвид подлежащите на преценка обстоятелства и в цялост се обсъди социалния статус на жалбоподателката във връзка с целта и смисъла на изискванията на чл.16 ППЗСП за конкретния вид социална помощ, приложени в съответствие със задължението на държавата да осигури подходящ жизнен стандарт на лицата с увреждания.

Преценени в съвкупност, писмените доказателства по административната преписка водят до извод, че не е налице предвидено в закона основание да бъде постановен отказ да се предостави еднократна социална помощ на жалбоподателката за месец юли 2012г. – поради липса на възможност да посрещне разходите си, необходими за задоволяване на основните ѝ жизнени потребности, която в случаите, когато получава доходи от пенсията си, живее под линията на бедността, определена от правителството, предвид и здравословното ѝ състояние - 100 % трайно намалена работоспособност, и липсата на други доходи или възможности за предоставяне на издръжка.

Налице е неизпълнение на произтичащо от посочените разпоредби по правото на ЕС задължение за държавите-членки да осигурят подходящ жизнен стандарт и достойно съществуване на г-жа М. като лице с увреждания, с доход под линията на бедността и под гарантирания минимален доход, представляващ основа за предоставяне социално подпомагане, и поради това не разполагащо с достатъчно средства за задоволяване на заявените в молбата за подпомагане основания – храна и други жизненоважни потребности, лекарства и наем, които безспорно попадат в понятието основни жизнени потребности, предвид заболяванията, социалният ѝ статус на лице без имущество и недоказана друга възможност за получаване доходи и средства за да покрие дори и най-необходимите

разходи за живот.

От изложеното до тук следва, че отказът, постановен с обжалваната заповед да бъде отпусната социална помощ за задоволяване на потребности на г-жа М. за месец 07.2012г., които попадат в обхвата на понятието основни жизнени потребности по смисъла на З., разгледан на основание чл.16,ал.1 ППЗСП, е материално незаконосъобразен и следва да бъде отменен - като постановен в противоречие с норми по правото на ЕС - не съответства на задължението на държавата да осигури подходящ жизнен стандарт по смисъла на чл. 28, параграф 1 от Конвенцията за правата на лицата с увреждания чрез системата на социално подпомагане, вр. ал.2 от същата разпоредба, в това число при зачитане на достойнството му, съгласно чл. 34, ал. 3 от Х. за основните права на ЕС.

Административният орган е приложил неправилно и материалния закон – основание по чл.146,т.4 от АПК за отмяна на заповедта, което съдът следва да постанови с решението си.

Освен изложеното, разгледаните нарушения по националния закон съставляват и нарушение на правото на добра администрация по чл. 41 от Х. за основните права на ЕС и по специално на правото на справедливо разрешаване на въпроса и на задължението за мотивиране на решенията – параграф 1 и параграф 2, буква в).

Тъй като еднократната социална помощ се отпуска със заповед на директора на съответната ДСП по чл. 13,ал.2 З., то не е в правомощията на съда да реши спора по същество. На основание чл.173,ал. 2 от АПК, съдът следва да върне делото като административна преписка на директор на ДСП – К. село със задължителни указания по прилагането и тълкуването на закона, изложени в мотивите на настоящето решение, а именно - наличие на основание по чл.16,ал. 1 от ППЗСП за отпускане на еднократна социална помощ на В. Б. М. по процесната молба –декларация, съобразно изложените съображения по тълкуването на закона, като издаде изрична заповед за това.

Водим от изложеното, Административен съд София град, Първо отделение, 12 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед №391 от 20.09.2012 г., издадена от директор на Дирекция „Социално подпомагане” – К. село, [населено място], по жалба на В. Б. М. от [населено място].

ВРЪЩА делото като административна преписка на директор на Дирекция „Социално подпомагане” – К. село, за ново произнасяне по молба –декларация с вх. № СП-502-391/31.08.2012 г. от В. Б. М. от [населено място], съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в мотивите на настоящето решение, като определя

7-дневен срок за постановяването на административен акт - 7 дневен срок от влизане в сила на настоящето решение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му, ПРЕПИС от същото да се изпратят на страните.

Административен съдия